

M.A. Veira, verschenen in het dagblad 'De Ware Tijd' van 3 december 2025.

Beste lezers, in onze rubriek 'Hoe recht is recht' heeft de Stichting Ilse Henar-Hewitt gemeend om de gemeenschap, maar in het bijzonder de vrouw, zoveel mogelijk in te lichten over onderwerpen die nagenoeg dagelijks voorkomen. Vandaag zullen wij het onderwerp: **'De rechtsvorm bij klein-ondernemerschap volgens het Nieuw Burgerlijk Wetboek'** behandelen.

Wie is een kleine ondernemer?

Een kleine ondernemer is een ondernemer die volgens het Algemeen Bureau voor de Statistiek minder dan tien werknemers in dienst heeft.

Wat is een onderneming?

Een onderneming kan worden omschreven als een natuurlijke persoon, een rechtspersoon of een rechtsfiguur zonder rechtspersoonlijkheid die economische activiteit uitoefent met als doel winst te maken.

Waarom moeten alle ondernemingen voldoen?

Alle ondernemingen die in Suriname gevestigd zijn, moeten op grond van de Handelsregisterwet ingeschreven worden in het Handelsregister. Het Handelsregister wordt bijgehouden door de Kamer van Koophandel en Fabrieken (KKF).

Persoonlijke aansprakelijkheid en rechtspersoonlijkheid

Een rechtspersoon is een instelling die net als een mens, zelfstandig rechten en plichten kan dragen, kan deelnemen aan het rechtsverkeer en bezittingen en schulden kan hebben. Indien in naam van de rechtspersoon schulden gemaakt worden, dan kunnen deze schulden meestal alleen betaald worden uit het vermogen van de rechtspersoon. Het privévermogen van de oprichters, de bestuurders, commissarissen, aandeelhouders of leden wordt dan niet belast; zij zijn niet persoonlijk aansprakelijk. Dit is één van de belangrijkste redenen om een onderneming in een rechtspersoon onder te brengen.

Hoe wordt een rechtspersoon opgericht?

Alle rechtspersonen kunnen bij notariële akte worden opgericht. Vanaf 2016 zou de Naamloze Vennootschap (NV) ook middels een standaard modelakte van het Ministerie van Handel en Industrie (HI) via de KKF opgericht kunnen worden. Vanaf 2017 zouden ook de coöperatieve verenigingen door een dergelijke standaard modelakte ingesteld kunnen worden. Met de inwerkingtreding van het Nieuw BW zou ook de stichting via een door de Minister van Justitie vast te stellen standaard modelakte opgericht kunnen worden.

In welke rechtspersonen kan een kleine onderneming op grond van het Nieuw BW worden ondergebracht?

Het Nieuw BW kent de volgende rechtspersonen waarin een onderneming kan worden ondergebracht:

- 1. De coöperatie (vroeger: de coöperatieve vereniging)**

M.A. Veira, verschenen in het dagblad 'De Ware Tijd' van 3 december 2025.

De coöperatie is een vereniging en heeft leden. De coöperatie moet als doel hebben het behartigen van de economische, sociale en culturele behoeften van de leden door gezamenlijk te ondernemen. Bekend in Suriname zijn de coöperaties van agrariërs.

2. De onderlinge waarborgmaatschappij

De onderlinge waarborgmaatschappij is eveneens een vereniging die leden heeft. De onderlinge waarborgmaatschappij stelt zich specifiek ten doel met haar leden verzekeringsovereenkomsten te sluiten. De winsten mogen onderling tussen de leden verdeeld worden.

Anders dan de coöperatie en de onderlinge waarborgmaatschappij, mogen de gewone verenigingen (bijvoorbeeld een zwemvereniging) geen winst onder hun leden verdelen.

3. De stichting

Een stichting kent geen leden en aandeelhouders en wordt vertegenwoordigd door het bestuur. Een stichting kan ook een commercieel karakter hebben. Houdt een stichting een onderneming in stand die op grond van de Handelsregisterwet moet worden ingeschreven in het Handelsregister, dan moet de jaarrekening conform de geldende richtlijnen opgemaakt worden.

4. De Naamloze Vennootschap

De Naamloze Vennootschap (NV) is een als zodanig in de statuten aangeduide rechtspersoon met een of meer op naam gestelde aandelen die door één of meer personen opgericht wordt.

Wil een kleine ondernemer alleen opereren en zijn onderneming in een rechtspersoon onderbrengen, dan kan hij/zij kiezen tussen een stichting en een NV. Wil de ondernemer samen met anderen werken, dan kan afhankelijk van het doel van de onderneming, gekozen worden voor de coöperatie of de onderlinge waarborgmaatschappij.

In welke rechtsfiguur zonder rechtspersoonlijkheid kan een onderneming op grond van het Nieuw BW worden ondergebracht?

1. De eenmanszaak

De eenmanszaak is de eenvoudigste rechtsfiguur: er is geen notariële akte of overeenkomst nodig om de eenmanszaak op te richten. De eigenaar is persoonlijk aansprakelijk voor de schulden van het bedrijf.

Is de eigenaar in gemeenschap van goederen gehuwd en kan hij de schulden van de eenmanszaak niet voldoen, dan is zijn/haar echtgenoot medeaansprakelijk. Dit euvel kan verholpen worden door huwelijksvoorwaarden op te maken waarin bepaald wordt dat de onderneming geen deel uitmaakt van de huwelijksgemeenschap, maar privé-eigendom wordt van de ene echtgenoot. Het privévermogen van de andere echtgenoot blijft buiten het bereik van de bedrijfsschuldeisers en eventuele schuldeisers van de andere echtgenoot kunnen hun schulden niet verhalen op het bedrijf.

2. De personenvennootschap

M.A. Veira, verschenen in het dagblad 'De Ware Tijd' van 3 december 2025.

De personenvennootschap is een overeenkomst tot samenwerking voor gemeenschappelijke rekening van twee of meer personen, die gericht is op het behalen van winst. De vennoten zijn ook persoonlijk aansprakelijk voor de schulden van de vennootschap.

Een stille vennoot, dat is een vennoot die alleen geld inbrengt en zich niet bemoeit met de bedrijfsvoering, is slechts aansprakelijk tot het bedrag van zijn inbreng. Schulden worden *niet* uit de rest van zijn vermogen betaald.

3. De trust

De trust is een nieuwe rechtsfiguur. Het wordt veelal gebruikt om vermogen te beheren. Een trust heeft een oprichter- die meestal het vermogen inbrengt-, één of meerdere beheerders (trustees) die het vermogen in eigendom verkrijgen, en de begunstigden. De trustee moet de instructies van de oprichter volgen en handelen in het belang van de begunstigden. Om als trustee op te kunnen treden, is een vergunning van de Centrale Bank van Suriname vereist. Het vermogen van een trust kan behalve uit geld ook bestaan uit (aandelen van) een onderneming.

Voor het opzetten van een onderneming is het niet alleen belangrijk om de juiste rechtsvorm of rechtsfiguur te kiezen. Minstens zo belangrijk is een ondernemingsplan waarin de bedrijfsidee, doelstellingen, strategie en financiële plannen beschreven zijn, zodat het succes van de onderneming gewaarborgd is.

Mocht u vragen hebben over dit artikel of zoekt u hulp aangaande dit onderwerp of andere onderwerpen, dan bent u bij ons welkom. Ons kantoor is gevestigd aan de Verlengde Gemenelandsweg 132b. U kunt ons telefonisch bereiken op 8583419/433041 of mailen naar stgilseharhewitt@yahoo.com voor een afspraak. Ons kantoor is ook open van maandag tot en met vrijdag tussen 9.00 en 12.00 uur.

Prof. mr. dr. M.A. Veira, hoogleraar Privaatrecht met het accent op het Erfrecht verbonden aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname.